

Kiel-erklæringen af 26. september 1949¹

Den slesvig-holstenske landsregering, opfyldt af ønsket om at sikre et fredeligt samliv mellem det danske mindretal og den tyske befolkning, at tilsikre det danske mindretal i Slesvig-Holsten dets berettigede forhold af vigtighed og at hidføre et godt naboforhold til det danske folk, erklærer med den slesvig-holstenske landdags godkendelse og i bestemt forventning om, at den danske regering indrømmer og tilsikrer det tyske mindretal i Danmark de selv samme rettigheder og friheder, følgende:

I.

Forbundsrepublikken Tysklands grundlov af 23. maj 1949 garanterer enhver og dermed også ethvert medlem af det danske mindretal uden hensyn til det af vedkommende benyttede sprog

- a. retten til frit at udfolde sin personlighed og den personlige friheds ukrænkelighed (artikel 2),
- b. lighed for loven (artikel 3, 1),
- c. forbud mod at forfordele eller begunstige nogen pga. afstamning, sprog, oprindelse eller politiske anskuelser (artikel 3, 3),
- d. tros- og samvittighedsfrihed (artikel 4),
- e. ytrings- og pressefrihed (artikel 5),
- f. forsamlings- og foreningsfrihed (artikel 8 og 9)
- g. ret til frit at vælge erhverv og arbejdssted (artikel 12)
- h. boligens ukrænkelighed (artikel 13),
- i. ret til frit at grundlægge politiske partier og disses aktiviteter i henhold til artikel 21,
- k. lige adgang til enhver offentlig stilling efter evner, egnethed og faglige kvalifikationer (artikel 33, 2), dvs. at der med hensyn til embedsmænd, funktionærer og arbejdere i offentlig tjeneste ikke må gøres forskel på personer, der tilhører det danske mindretal, og alle andre,
- l. almindelig, umiddelbar, fri og hemmelig valgret, der også gælder ved landdagsvalg og kommunale valg (artikel 28, 1)
- m. ret til at påkalde domstolenes beskyttelse, hvis nogen anser sig for at være krænket i sin ret af myndighederne (artikel 19, 4).

Ingen må derfor grundet gyldig forbundsret, som jvf. artikel 31 i grundlovens nyder ubetinget forrang, forfordeles eller begunstiges pga. sit tilhørsforhold til det danske mindretal.

¹ Originalen er på tysk. Erklæringen blev offentliggjort i *Gesetz- und Verordnungsblatt Schleswig-Holstein* 1949, s.183ff. Den danske oversættelse er taget fra Martin Klatt/Jørgen Kühl: *SSW. Mindretals- og regionalparti i Sydslesvig*, Flensborg: Studiefdelingen ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig 1999, s.8-9.

II.

Som en følge af disse retsprincipper fastslås hermed:

1. Bekendelsen til dansk nationalitet og dansk kultur er fri. Den må ikke bestrides eller efterprøves af myndighederne.
2. Det danske mindretal, dets organisationer og medlemmer må ikke hindres i brugen af det ønskede sprog i ord, skrift eller på tryk. Anvendelsen af det danske sprog for domstolene og over for forvaltningsmyndighederne retter sig efter den almindelige lovgivning.
3. Børnehaver, almendannende skoler og folkehøjskoler (også faglige) kan oprettes af det danske mindretal i overensstemmelse med lovgivningen. I skoler med dansk som undervisningssprog skal tilstrækkelig undervisning i tysk finde sted. Forældre og værger kan frit afgøre, om deres børn skal besøge skoler med dansk undervisningssprog.
4. Landsregeringen anser det for selvfølgeligt, at den parlamentariske sædvane at inddrage alle politiske grupper i udvalgsarbejdet i kommunernes, amternes, kredsnes og landets repræsentative råd, finder sted uden hensyntagen til de pågældende flertalsforhold.
5. Landsregeringen anser det for ønskeligt, at radioen gøres tilgængelig for det danske mindretal ligesom for andre politiske og kulturelle sammenslutninger.
6. Landsregeringen anser det for ønskeligt, at danske præster og kirkelige menigheder efter forudgående aftale med de respektive kirkelige hhv. menighedsinstitutioner kan benytte kirker, kirkegårde og lignende faciliteter med valgfri brug af det ønskede sprog.
7. Med hensyn til understøttelser og øvrige ydelser af offentlige midler, som tilstås efter frit skøn, vil der ikke blive taget hensyn til tilhørsforholdet til det danske mindretal.
8. Offentlige bekendtgørelser må ikke nægtes det danske mindretals aviser.
9. Det danske mindretals særlige interesse i at pleje sine religiøse, kulturelle og faglige forbindelser med Danmark anerkendes.
10. Danske statsborgere, som af landsregeringen har fået tilladelse til at virke som religiøse, kulturelle eller faglige rådgivere (f.eks. præster, lærere, landbrugskonsulenter osv.) må ikke forfordeles over for andre i tilsvarende profession ved tildelingen af tilflytningstilladelse og tildeling af boliger i de kommuner, de gør tjeneste. De må ikke udøve nogen politisk virksomhed.
11. For så vidt der i de foregående punkter ikke skulle være tillagt landet kompetence, vil landsregeringen gøre sit for godkendelsen og gennemførelsen ved de pågældende myndigheder.

III.

Der dannes et udvalg for at efterprøve og afklare forslag, klager og andre indberetninger fra det danske mindretal. Dette består af tre medlemmer af det danske mindretal og tre medlemmer, der udpeges af landets kommitterede for Slesvig.

Udvalgets forretninger føres af en sekretær, der af udvalget vælges med flertal og ansættes af landsregeringen på grundlag af tre forslag, som gives af det danske mindretal. Det er sekretærens opgave i første omgang at ekspedere indberetninger sammen med landets kommitterede for Slesvig eller de stedlige myndigheder ved hjælp af forhandlinger. For så vidt det ikke er muligt, skal han forelægge dem udvalget til sagkyndig udtalelse. Landets kommitterede for Slesvig kan rekvirere disse og andre sagkyndige udtalelser hos udvalget. Skulle en sagkyndig udtalelse ikke finde noget flertal i udvalget, så kan der fremlægges to forskellige udtalelser.

Udvalgets sagkyndige udtalelser tilsendes landsregeringen til endelig afgørelse. Såfremt forholdsregler fra selvforvaltningskorporationerne måtte være nødvendige, foranlediger landsregeringen det nødvendige inden for rammerne af sine kompetencer.

Nærmere bestemmes af forretningsordenen, der også bestemmer valget af formand og skifte i formandssædet mellem de to grupper i udvalget. Udvalget beslutter forretningsordenen. Den skal godkendes af landsregeringen.

IV.

De her opstillede principper har tilsvarende gyldighed for den frisiske befolkning i Slesvig-Holsten.